

a Fővárosi Törvényszék útján

az Alkotmánybíróság részére

Budapest

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	IV-21/454-0/2014
Érkezett:	2014. MÁRC 10.
Kezelőiroda:	1 7 db

1.Kpkf.670.120/2014.

FŐVÁROSI TÖRVÉNYSZÉKI KÖZIGAZGATÁSI ÉS MUNKAÜGYI REGIONÁLIS KOLLÉGIUM 7.	
FŐLAJSTROMSZÁM KEZDŐIRATON:	
Postán / Gyűjtőládába / Személyesen / E-mailen / Faxon	
Érkezett:	2014 -03- 0 7.
PÉLDÁNY:	1 IV.
MELLÉKLET:	A+ KÖZTÜK: Ngy
FŐLAJSTROMSZÁM:	1.Kpkf.670.120/2014
UTÓIRATON:	

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott dr. Tordai Csaba ügyvéd

alapján

a csatolt meghatalmazás

képviselőként eljárva az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése és a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) 233. § (1) bekezdése alapján

alkotmányjogi panasz

nyújtok be, amelynek keretében kérem, hogy a tisztelt Alkotmánybíróság a Ve. 84. § (1) bekezdésében és 266. § (2) bekezdésében a „magyarországi lakcímmel nem rendelkező” szövegrészt, továbbá a Fővárosi Törvényszék 1.Kpkf.670.120/2014/2. számú végzését semmisítse meg.

1. A panaszos Magyarországi lakcímmel rendelkezik, azonban arra tekintettel, hogy felesége határozott időre, 2014. június 30-ig az Európai Unió Bíróságának alkalmazásában áll, huzamosabb ideig, de nem végleges jelleggel Luxembourgban tartózkodik (az ezt alátámasztó iratmásként az alkotmányjogi panaszhoz csatolom). Ebből adódóan a panaszos az országgyűlési képviselők 2014. április 6-ára kitűzött választásának napján nem fog Magyarországon tartózkodni, ugyanakkor Luxembourgban nem működik magyar külképviselet, vagyis a panaszos nem adhatja le szavazatát a tartózkodási helye szerinti külképviseleten. Minderre tekintettel a panaszos a központi névjegyzékkel kapcsolatban ügyfélkapun keresztül olyan kérelmet terjesztett elő a Nemzeti Választási Irodánál, hogy a levélben szavazók névjegyzékébe vegyék fel, így választójogát levélpostai küldemény útján gyakorolhassa. Az NVI a kérelmet elutasította arra való hivatkozással, hogy a panaszos magyarországi lakcímmel rendelkezik. A döntéssel szemben a panaszos fellebbezést nyújtott be, amelyet a Fővárosi Törvényszék az 1.Kpkf.670.120/2014/2. számú végzésével elutasított.

2. Az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerint alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz fordulhat az egyedi ügyben érintett személy, ha az ügyben folytatott bírósági eljárásban alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazása folytán az Alaptörvényben biztosított jogának sérelme következett be, és jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. A bíróságnak a Ve. szerinti eljárásban hozott döntésével kapcsolatos alkotmányjogi panaszt a Ve. 233. § (1) bekezdése szerint a sérelmezett döntés közlésétől számított három napon belül lehet írásban benyújtani. Az Abtv. 28. § (2) bekezdése szerint „[a]z Alkotmánybíróság a 26. § alapján indítványozott eljárásban a bírói döntés alkotmányosságát is vizsgálhatja.”

A végzésben a bíróság helybenhagyta a Nemzeti Választási Irodának azt a döntését, amely elutasította a panaszosnak a levélben szavazók névjegyzékébe való felvételre irányuló kérelmét, amely az alábbiakban részletesen kifejtettek szerint sérti a panaszosnak az Alaptörvény XXIII. cikk (1) bekezdésében elismert választójogát, valamint a diszkriminációtilalmat előíró XV. cikk (2) bekezdését. A panaszos számára a Ve. szerint a Fővárosi Törvényszék döntésével szemben jogorvoslati lehetőség nincsen. A jelen panasszal érintett kérdés alapvető alkotmányjogi jelentőségű, mert a szavazás napján külföldön tartózkodók választójoga gyakorlásának lehetőségeit érinti. A támadott végzést a Fővárosi Törvényszék 2014. március 5-én hozta, az a panaszos számára email útján 2014. március 6-án került kézbesítésre, így a háromnapos törvényi határidőn belül kerül benyújtásra a panasz.

3. A Ve. 84. § (1) bekezdése szerint bármilyen névjegyzékbe vétel iránti kérelmet főszabályként csak magyarországi lakcímmel nem rendelkező választópolgár terjeszthet elő. A Ve. a főszabályhoz képest kifejezett rendelkezéssel egyes esetekben megengedi, hogy a magyarországi lakcímmel rendelkező választópolgár névjegyzékbe vétel iránti kérelmet terjesszen elő: ilyen kérelem lehet a nemzetiséghez tartozás, a szavazási segítség iránti igény vagy a személyes adatok kiadása megtiltásának bejegyzésére irányuló kérelem [Ve. 85. § (1) bekezdés] vagy a külképviseleti névjegyzékbe való felvétel iránti kérelem [Ve. 259. § (1) bekezdés]. A kivételek között a levélben szavazók névjegyzékébe történő felvételre irányuló kérelem nem szerepel, így az arra vonatkozó kérelmet a Ve. 84. § (1) bekezdése alapján csak a magyarországi lakcímmel nem rendelkező választópolgár nyújthat be. Ugyanerre a következményre vezet a Ve. 266. § (2) bekezdése is, amely kifejezetten rendelkezik arról, hogy a levélben szavazók névjegyzékébe csak magyarországi lakcímmel nem rendelkező választópolgár vehető fel.

A Ve. elfogadásakor egyébként ilyen korlátozást a levélben szavazók névjegyzékébe való felvétellel összefüggésben a Ve. nem tartalmazott. A Ve. 265. § (1) bekezdésének a Ve. hatálybalépésekor hatályos szövege a szavazás napján külföldön tartózkodó választópolgárok számára lehetővé tette a levélben szavazók névjegyzékébe való felvételére irányuló kérelem benyújtását, akkor is, ha magyarországi lakcímmel rendelkeznek. Ezt a szabályt azonban másfél hónappal a Ve. hatálybalépése után a jogalkotó hatályon kívül helyezte.

4. A Ve. a szavazat leadásának, ezzel a választójog gyakorlásának több módját lehetővé teszi. Az a választópolgár, aki a szavazás napján belföldön tartózkodik, szavazatát bárhol Magyarországon leadhatja, azzal, hogy ha magyarországi lakcímétől eltérő településen kíván szavazni, azt előzetesen az NVI-nek be kell jelentenie. A magyarországi lakcímmel nem rendelkező, de a szavazás napján Magyarországon tartózkodó választópolgár a szavazatát a Ve. 279. § (2) bekezdés c) pontja szerint bármelyik országgyűlési egyéni választókerületi választási irodán leadhatja.

Az a választópolgár, aki a szavazás napján külföldön tartózkodik, a külképviseleteken attól függetlenül leadhatja szavazatát, hogy magyarországi lakcímmel rendelkezik vagy sem [Ve. 259. § (1) bekezdés és 279. § (2) bekezdés b) pont]. A szavazás napján külföldön tartózkodó választópolgár levélben ugyanakkor csak akkor szavazhat, ha magyarországi lakcímmel nem rendelkezik.

A fentiekből egyértelműen következik, hogy a Ve. – a levélben történő szavazás esetét kivéve – a magyarországi lakcímmel való rendelkezéstől függetlenül teszi lehetővé a szavazat leadását aszerint, hogy a választópolgár a szavazás napján Magyarországon vagy Magyarország területén kívül tartózkodik-e.

5. Az 1/2013. (I. 7.) AB határozat [64]-[65] és [86] pontja szerint az Alaptörvény XXIII. cikk (1) bekezdésében elismert választójog korlátozásának minősül, ha a választójog gyakorlásához eljárási feltételeket határoz meg a jogalkotó. Ez a korlátozás az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése szerint akkor alaptörvényszerű, ha az a szükségesség-arányosság tesztjének megfelel.

A magyar külképviseletek száma véges és területileg korlátozott, így a szavazás napján külföldön tartózkodó választópolgárok esetében – különösen ha olyan országban vagy településen tartózkodnak, ahol nincsen magyar külképviselet – a szavazat külképviseleten történő leadásának kötelezettsége érdemi terhet jelent a levélben történő szavazáshoz képest.

A levélben szavazás lehetőségének a magyarországi lakcímmel nem rendelkező személyekre szűkítése ennek megfelelően a választójog korlátozásának minősül, amelyet ugyanakkor álláspontom szerint alkotmányos indok nem támaszt alá, ezért az már a szükségesség feltételének sem felel meg.

Az Alaptörvény XXIII. cikk (4) bekezdése szerint ugyan „[s]arkalatos törvény a választójogot vagy annak teljességét magyarországi lakóhelyhez, a választhatóságot további feltételekhez kötheti”, ez azonban egyfelől az aktív választójog esetében csak anyagi jogi eltérésre ad lehetőséget, másfelől pedig kifejezetten csak a magyarországi lakóhellyel nem rendelkezők esetében teszi lehetővé a magyarországi lakóhellyel rendelkezőkhöz képest a kedvezőtlenebb szabályozást.

6. Az 1/2013. (I. 7.) AB határozat [88]-[90] pontja a választójoggal összefüggésben értelmezte az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdését. Ennek során az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a választójog gyakorlása szempontjából a magyarországi lakcímmel való rendelkezés nem csoportképző szempont, ezért a lakcímmel rendelkezők és nem rendelkezők közötti megkülönböztetés csak akkor alkotmányos, ha annak ésszerű, kellő súlyú alkotmányos indoka van. Ennek megfelelően álláspontom szerint a levélben szavazás szempontjából homogén csoportot a szavazás napján külföldön tartózkodó választópolgárok képeznek, mivel ők azok, akik a "hagyományos" módon, belföldi szavazóköriben nem adhatják le a szavazatukat. E csoporton belül a jogalkotó ésszerű, kellő súlyú alkotmányos indok nélkül tett különbséget azzal, hogy a szavazat külképviselőten való leadását a csoporton belül mindenki számára lehetővé teszi, a levélben történő szavazást azonban csak azon választópolgároknak engedi meg, akik magyarországi lakcímmel nem rendelkeznek.

Mindez arra az abszurd eredményre vezet, hogy – a panaszos példájánál maradva – a Luxembourgban huzamosan tartózkodó választópolgárok közül annak, aki a magyarországi lakcímét megszüntette, lehetősége van levélben szavazni, míg annak, aki nem szüntette meg magyarországi lakcímét, annak Brüsszelbe kell utaznia ahhoz, hogy szavazatát a magyar külképviselőten leadhassa (http://valasztas.hu/hu/download/596/Kuvi_lista.xls).

7. Az 5-6. pontban kifejtettek szerint álláspontom szerint alaptörvény-ellenes, hogy a szavazás napján külföldön tartózkodó, de magyarországi lakcímmel rendelkező választópolgárok levélben nem adhatják le szavazatukat. Ezt az alaptörvény-ellenességet a Ve. 84. § (1) bekezdésében és 266. § (2) bekezdésében a „magyarországi lakcímmel nem rendelkező” szövegrész okozza, mivel ez sem általában [Ve. 84. § (1) bekezdés], sem konkrétan [Ve.

266. § (2) bekezdés] nem teszi lehetővé a levélben szavazók névjegyzékére való felvétel iránti kérelem előterjesztését a magyarországi lakcímmel rendelkező választópolgárok számára. Megjegyzem, hogy az alaptörvény-ellenesség kiküszöbölésére – a jogrendszer kímélete érdekében – az is alkalmas, ha az Alkotmánybíróság csak a Ve. 266. § (2) bekezdésének támadott szövegrészét semmisíti meg, mivel az ebben az esetben a főszabály alóli kivételként a Ve. 84. § (1) bekezdésének érintése nélkül is lehetővé tenné a levélben szavazók névjegyzékére való felvétel iránti kérelem előterjesztését.

8. Annak érdekében, hogy az alkotmányjogi panasz hatékony jogorvoslatként funkcionálhasson, kezdeményezem, hogy az Abtv. 28. § (2) bekezdése szerint a támadott jogszabályi rendelkezések mellett a tisztelt Alkotmánybíróság a Fővárosi Törvényszék 1.Kpkf.670.120/2014/2. számú végzését is semmisítse meg, mivel az alaptörvény-ellenesen akadályozza meg, hogy a panaszost a levélben szavazók névjegyzékére felvegyék.

Budapest, 2014. március 7.

Tisztelettel,

dr. Tordai Csaba

